dimarts, 26 d’octubre de 2021

"Estàvem presenciant la creació d'una nova universitat i vam lluitar per fer-la possible"

Entrevistem Àngels Santa

Àngels Santa és catedràtica emèrita de la Universitat de Lleida.

Descaregar imatge

-Com van ser els teus inicis a la Facultat de Lletres?

Vaig començar al Roser donant classes de Llengua Francesa i Literatura, ja que llavors encara no hi havia la llicenciatura de Filologia Francesa. Després es va iniciar un període de visites al Rectorat a mig construir i, finalment, el trasllat definitiu a aquest edifici.

-Com era l’ambient de la primera època?

En ser uns temps passats i de la meva joventut és impossible no idealitzar-los. Era un ambient una mica bohemi. **Si comparem la Facultat dels inicis amb la Facultat d'avui en dia, és un món totalment diferent. Ara tot està molt més reglamentat, hi ha més ajuts, hi ha una direcció que marca el camí a seguir... En aquella època tot era més aleatori, però en aquell moment els que ho vivíem ens hi sentíem a gust.** A més en certa manera estàvem presenciant la creació d'una nova universitat i vam lluitar per fer-la possible.

Mentre vam dependre de la Universitat de Barcelona, va ser dur, ja que rebíem pocs ajuts, tot i que quan vam passar a ser universitat encara ho va ser més. Els pocs ajuts que rebíem anaven destinats al que es considerava les especialitats de punta, que se centralitzaven a Agrònoms. Llavors hi va haver una manifestació en la qual vam reivindicar el paper de les Humanitats.

Però malgrat ser una època dura i problemàtica també tenia el seu encant i la recordo amb molt d'afecte.

-Recordes algun esdeveniment significatiu de la teva trajectòria?

Van haver-hi diversos moments importants, com la constitució de la Universitat de Lleida el 1991. Quan Víctor Siurana va assumir la presidència de la Comissió Gestora, jo en aquells moments era secretària general. També en aquell temps es van fer les primeres eleccions a rector, amb l’entrada de Jaume Porta. Van haver-hi molts altres moments decisius, però aquests són els que més recordo.

-Com recordes la teva etapa com a degana de la Facultat, dels anys 1995 al 2001?

És difícil resumir en poques paraules sis anys d'una vida. Per a mi va ésser una etapa molt gratificant, em vaig sentir molt compenetrada amb la Facultat i vaig viure moments molt especials. Recordo la celebració del Congrés Internacional en honor a Víctor Siurana, que va aplegar diferents personalitats del molt acadèmic, i

també la visita dels reis d'Espanya a la Universitat, en motiu de la Constitució del set-cents aniversari. I recordo sobretot la supressió de la llicenciatura de Filologia Francesa, que em va portar a una situació límit amb la Generalitat i que em va fer viure moments molt durs. La lluita va ésser aferrissada, però no ens en vam sortir.

-Com ha canviat l'educació universitària al llarg dels anys?

Temps enrere era una educació més oberta, menys disciplinada i hem anat evolucionant fins a una educació més compartimentada i més reglamentada, tant a la universitat com als instituts. Això té avantatges, ja que com més reglamentada està, els alumnes més obligats se senten a complir unes determinades tasques i feines; però evidentment també té uns inconvenients perquè veta la creativitat.

Aquests últims anys també s'ha produït l'entrada d'una generació en el món de l'ensenyament que no es dedica a la docència sinó a fer-ne lleis i crec que és una influència bastant negativa. **Part d'aquestes persones no s'enfronten directament a l'aula i als estudiants i, per tant, moltes vegades no tenen consciència del que realment passa a les aules, però són ells qui dicten com s'ha d'ensenyar a les classes. Aquestes lleis ofeguen el professorat amb molta burocràcia, igual que l'estudiantat.** Trobo que s'hauria de millorar i veure quin paper ha de tenir aquest estament, que no és absolutament necessari per a l'ensenyament. El més important per a mi, ja sigui tant a la universitat com als instituts i escoles, és l'alumnat i el professorat. Sense aquests dos elements no existiria l'ensenyament.

-Quins reptes creus que haurà d'afrontar la Facultat de Lletres en els pròxims anys?

Els reptes de sempre, que la Facultat es mantingui inclosa dins de la societat, que hi jugui un paper, que continuï tenint una influència determinant, que sigui ella mateixa…

Segons el meu parer, la Facultat de Lletres té un paper diferent perquè estem en una societat extraordinàriament mercantilitzada, més científica i llavors els estudis de Lletres sembla que sigui el gerro de flors que col·loques a la taula de casa per fer bonic**. Crec que el que s'ha de fer és reivindicar el paper rector que tenen dins de la societat, perquè si no hi ha el pensament, si no hi ha la filosofia, si no hi ha l'amor a la literatura... les persones seríem com autòmats, ens faríem preguntes a les quals no tindríem resposta i seríem culturalment pobres.** Qui més qui menys alguna vegada ha agafat un llibre i s'ha posat a llegir per tal d'escapar de la realitat. Per mi, una societat adulta i sana no pot prescindir dels estudis de Lletres, ja que ens ajuden a reflexionar i a ser crítics.